

dr Barbara Ostrowska

Doktor psychologii, nauczyciel teorii wiedzy i psychologii oraz koordynator programu międzynarodowego IB DP w Międzynarodowym Liceum Ogólnokształcącym Paderewski w Lublinie.

Przestrzeń szkoły stanowi bardzo ważne narzędzie w pracy nauczyciela – odzwierciedla nasza **filozofię edukacyjną** i może stanowić pomoc albo przeszkodę w realizacji zadań edukacyjnych. Przestrzeń ta powinna być **elastyczna** (dostosowana zarówno do obecnych, jak i przyszłych praktyk edukacyjnych), **przyszłościowa** (umożliwiać zmianę ustawienia przestrzeni), **odważna** (pozwalać na wychodzenie poza schematy i sprawdzone działania), **kreatywna** (energetyzować i inspirować uczniów i nauczycieli), **wspomagająca** (rozwijać potencjał wszystkich uczących się, również tych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi), **sprzyjająca przedsiębiorczości** (możliwa do wykorzystania w różnych celach) (JISC, 2006, str. 3).

Aby rozpocząć przemianę tradycyjnej klasy z rzędami ławek ustawionymi frontalnie w elastyczną przestrzeń aktywnego uczenia się należy zacząć przede wszystkim od **zmiany modelu pedagogicznego**. Przystawienie ławek przy utrzymaniu metody wykładowej może jedynie utrudniać realizację lekcji. Zmiana przestrzeni służyć ma przede wszystkim **konstruktywistycznemu podejściu do nauki**, gdzie nauczyciel pełni rolę moderatora i towarzysza uczenia się uczniów, a uczniowie zdobywają wiedzę pracując w grupach i przetwarzając wspólnie zdobyte informacje. Zmiana taka nie jest łatwa i wymaga konsultacji i zaangażowania wszystkich interesariuszy szkoły: nauczycieli, rodziców i uczniów, a także być może lokalnej społeczności. Zmiana zarówno modelu edukacyjnego, jak i idąca za nim zmiana przestrzeni, wymaga **odpowiedniej komunikacji** do osób związanych ze szkołą, wspólnego zrozumienia celowości tych działań i korzyści z tego płynących. Nauczycielom przestrzeń powinna dawać **swobodę pracy** z różnymi metodami i technikami uczenia, w tym rozwijania kompetencji społeczno-emocjonalnych uczniów. **Zaangażowanie uczniów** w tworzenie przestrzeni daje im poczucie sprawczości i rozwija kompetencje kluczowe, tak ważne w dzisiejszym świecie. Nie mniej ważne jest **zaangażowanie i przekonanie rodziców** – często wychowanych w tradycyjnym modelu szkoły, którzy mogą nie rozumieć naszej idei, a przez to czasem buntować się przeciwko zmianom.

Działanie wspólnie w tych trzech grupach nie tylko **wzmacnia więzi pomiędzy domem a szkołą**, ale również daje poczucie przynależności i współwłasności przestrzeni, a przez to większego entuzjazmu z jej użytkowania i poszanowania miejsca.

Dodatkowe informacje:

Przestrzeń w edukacji poradnik dla szkół <http://fcl.eun.org/novigado-results>

Szkoła dobrze zaprojektowana! Standardy dla warszawskich szkół

<https://architektura.um.warszawa.pl/-/szkola-dobrze-zaprojektowana>

JISC (2006). Designing spaces for effective learning. A guide to 21st century learning space design.

Dostęp: http://www.jisc.ac.uk/uploaded_documents/JISClearningspaces.pdf.